

Ekonomiutbildning Z

Rebecca Lippel
Oscar Almér
Johan Larsson

17 januari 2018

Version 6

Baserat på tidigare arbete av:

Martin Thander
Nils Åkesson
Martin Ansgar
Malin Karlsson
Charlotte Lanfelt
Viktor Insgård
Simon Andersson
Thang Hoang
Andreas Andersson

Innehåll

1	Introduktion	1
2	Ekonomivett	2
3	Budget	4
4	Konton, Debet och Kredit	5
4.1	Exempel	5
4.2	Kontotyper	6
5	Verifikat	9
5.1	Exempel	9
5.2	Kvitto	10
6	Visma	11
6.1	Introduktion	11
6.2	Starta förening	11
6.3	Gränssnittet	12
6.4	Verifikat	12
6.5	Fakturor	13
7	Felhantering	14
7.1	Borttappat kvitto	14
7.2	Saknar underlag	14
7.3	Fel datum på verifikat	14
7.4	Fel text på verifikat	14
7.5	Fel konto eller summa på verifikat	15
8	Bokslut	16
8.1	Tänk på	16
8.2	Vad som ska finnas i bokförningspärmen vid bokslut	17
8.3	Förklaring	17
9	Överlämning	22
9.1	Skriftlig överlämning	22
9.2	Muntlig överlämning	22
9.2.1	Budget	22
9.2.2	Övrigt	22
10	Kontakt	24

Introduktion

Denna utbildning är utformad för de ekonomiskt ansvariga på sektionen, men kan nyttjas av alla på sektionen. Dokumentet inkluderar olika aspekter av det ekonomiska arbetet och är en samling med information som är framtagen för att hjälpa ordförande och kassör under verksamhetsåret. Innehållet är valt med avseende på relevans och nödvändighet för att klara av ett år som ekonomiskt ansvarig. Detta dokument är inte tänkt att vara ett substitut för en ordentlig överlämning från en kassör till nästa, utan det är snarare ett komplement och ett stöd under året.

Utöver detta dokument hålls en utbildning två gånger årligen vilken arrangeras av sektionskassören och revisorerna. Utbildningen är högst nödvändig att delta på, för de ekonomiskt ansvariga, eftersom diskussionerna under utbildningen kan ge klarheter som är svåra att erhålla genom enbart läsning.

Ekonomivett

Vid samtliga utgifter som görs i kommitténs namn skall man överväga följande fråga: "Hur gynnas sektionen av den här utgiften?". Samtliga kommittéer på sektionen skall verka för sektionens bästa i alla lägen. Därmed är det inte okej att lägga pengar på något som sektionsmedlemmar aldrig kommer att dra någon nytta av, t.ex. en ny cykel till ordförande. Däremot är det tillåtet att investera i den egna verksamheten som inte i första hand gynnar sektionsmedlemmarna men det är något som kommer att leda till en förändring i de tjänster man erbjuder sektionsmedlemmarna. På så sätt gynnas sektionsmedlemmarna i förlängningen. Detta kan vara att köpa in nya grillar eller en kamera för sektionstidningen.

En annan fråga som ofta dyker upp är hur mycket man får bjuda på i kommitténs namn. Är det okej att sektionen betalar för mat till kommitténs möten? Är det okej att hålla en sittning med öppen bar? Svaret på dessa och liknade frågor finner ni många gånger i den ekonomiska policyn som ska finnas tillgänglig på sektionens hemsida. Råder det oklarheter är det bäst att rådfråga Ztyret. Generellt gäller att vid tillfällen då alkohol konsumeras eller serveras bör man inte bjuda på mer än ett glas öl eller ett glas vin till maten. Man bör undvika att bjuda på starksprit.

Det kan ses som en självklarhet men det är värt att nämna att vid stora ekonomiska beslut bör kommittén vara eniga om utgiften. Man bör även tidigt planera vilka utgifter som kommer framöver för att inte göra misstaget att lägga pengar på något mindre viktigt och låta det leda till att man inte har råd med något betydligt viktigare vid en senare tidpunkt. Håll dock alltid i bakhuvudet att man kan äska och låna pengar från sektionen för bra arrangemang och idéer.

Du är i egenskap av invald kassör (tillsammans med din ordförande) ansvarig för ekonomin i din kommitté. Detta innebär dock inte att du inte kan be om åsikter från övriga medlemmar, ej heller att du ska bortse från deras åsikter. Bokföringen är inte hemlig och det finns en stor vinst i att ha övriga medlemmars stöd till de beslut du tar (alltså även gällande mindre summor). Skulle du uppleva att dina egna och kommitténs åsikter angående vissa ekonomiska frågor skiljer sig mycket kan du alltid be din ordförande eller Ztyret om hjälp så att ni kan komma överens inom kommittén. Dock är det alltid bra att ha i åtanke att det som sagt är du och din ordförande som är ekonomiskt ansvariga och därmed ni som kan ställas till svars för eventuella orimliga ekonomiska beslut som tas.

Organen på sektionen har individuella instruktioner för hur mycket likvida medel som skall finnas tillgängliga vid verksamhetsårets slut. Dessa kan hittas i sektionens reglemente på sektionens hemsida under §7. Budgeten bör ha som mål all uppfylla dessa krav. Vissa arrangemang kan generera inkomster och andra kan resultera i förlust, vilket är fullt tillåtet. Det är hela årets resultat som spelar roll.

Teknologsektionen för Automation och Mekatronik

Ett sektionsorgans alla ekonomiska aktiviteter skall dokumenteras i bokföringen. Bokföringen ingår sedan i bokslutet som vid avslutat verksamhetsår kommer att granskas av revisorerna. Om revisorerna finner att ni har gjort något som inte är tillåtet kan det i värsta fall leda till att individer blir tvungna att stå för en utgift som ursprungligen gjorts i kommitténs namn. Det är aldrig fel att ställa sig frågan "Är det här rimligt?" och om ni någon gång är osäkra på något så kan ni alltid ta hjälp av andra kassörer på sektionen, revisorerna eller Ztyret.

Avslutningsvis vill vi påminna om att det alltid är två personer som är ekonomiskt ansvariga, ordförande och kassör. Även om kassören sköter ekonomin och det dagliga arbete som kommer därtill är ordförande lika ansvarig som kassören för alla ekonomiska beslut som tas. Detta betyder att båda ställs tills svars för alla eventuella fel den ena parten gör rådande organets ekonomin.

Budget

De sektionsorgan som har decentraliserad ekonomi behöver skriva en budget för verksamhetsåret. På vår sektion gäller alltså detta för ArgZ, DaltonZ, SNZ, Zenith, ZEXET, ZIK samt ZnollK. Budgeten skall godkännas av sektionsstyrelsen och skall vara sektionsstyrelsen till handa senast en månad efter sektionsorganets verksamhetsår har startat. Detta görs oftast i samband med ett ordföranderåd, där budget och verksamhetsplan kan presenteras för mötet.

I en budget inkluderas de intäkter och utgifter som uppskattas uppkomma under verksamhetsåret. Det är så klart omöjligt att göra en helt perfekt budget, men det är positivt för verksamheten om budgeten görs noga för att det på så vis ska bli enkelt att använda budgeten inför arrangemang eller andra utgifter.

Viktiga poster som bör tas med är utgifter för de arrangemang vilka åligger kommittén. Ett exempel är att ZEXET skall utföra minst en gasque per läsperiod, då behöver budgeten innefatta uppgifter om de arrangemangen. Ett annat exempel som gäller alla kommittéer är deras kläder. Det är rekommenderat att tillsammans med sin företrädare titta på de utgifter som varit de föregående åren och uppskatta vad årets utgift kommer att bli.

Notera att budgeten endast är en plan för vad som kommer att hända under året. Självklart är det tillåtet att under sitt verksamhetsår, komma på nya saker och därmed avvika från budgeten.

Förslagsvis använder ni er företrädares budget som utgångspunkt när ni skapar budgeten för ert verksamhetsår. Baserat på hur väl era företrädare följde sin budget kan ni sedan göra justeringar. Om ni redan i detta skede har idéer på eventuella nya arrangemang eller förändringar av arrangemang ni vill göra så inkluderar ni självklart även detta i er budget.

Konton, Debet och Kredit

En bokföring byggs i grunden upp av ett antal konton som finns i det bokföringsprogram du kommer använda. Kontona består av ett fyrsiffrigt nummer samt ett namn som beskriver vad kontot används till. Beroende på i vilket intervall de fyra siffrorna ligger inom klassificeras kontona på olika sätt vilket beskrivs i kapitel 4.2 nedan. Man har t.ex ett konto för att hålla reda på hur mycket kontanter man har, ett konto för ens pengar på banken, ett konto för skulder till andra kommittéer och så vidare. Man har även konton för olika inkomstkällor och för olika typer av kostnader. Kontonas syfte är helt enkelt att hjälpa dig att hålla ordning på hur mycket pengar som läggs på olika saker inom organet. Vid varje transaktion skall ett konto *krediteras* och ett annat *debiteras* så att det blir *balans*. Kort sagt kan man säga att kredit minskar summan på kontot och att debet ökar summan på kontot. Balans innebär att man krediterar och debiterar lika mycket. Detta kan låta lite förvirrande i början, men i grund och botten är det ganska simpelt.

4.1 Exempel

Nedan är ett enkelt exempel på hur två konton kan se ut i bokföringen. Kommittén har använt bankkort för att köpa dekor till en sittning med ubåtstema. Därmed har man använt ett konto som heter **1930 - Bankkonto** för att representera vilka tillgångar man använt för transaktionen. Man har sedan använt ett konto som heter **4045 - Evenemangsutgifter** för att klassificera vilken typ av utgift det handlar om.

Exempelverifikat

Konto	Debet	Kredit	Beskrivning
1930 - Bankkonto		162,00	Dekor - Ubåtssittning
4045 - Evenemangsutgifter	162,00		Dekor - Ubåtssittning

När ett tillgångskonto belastas med en utgift läggs det under **Kredit** vilket innebär att ens tillgångar i det kontot minskar. För att det ska finnas en balans i transaktionen måste motsvarande summa läggas i **Debet** för kostnadskontot.

Notera att detta exempel är till för att illustrera hur kontona fungerar, det ser inte riktigt likadant ut när du bokför. För att se hur det ska se ut, titta i er företrädares bokföring.

4.2 Kontotyper

Huvudsakligen finns det två typer av konton, balanskonton och resultatkonton. Vanligtvis när en transaktion utförs är ett konto av varje typ inblandat men det kan även vara flera. I början kan man lätt bli lite förvirrad i hur man använder de olika kontona, eftersom de kan verka 'bete sig lite olika', men i grund och botten så innebär kredit alltid att man subtraherar från ett konto och debet alltid att man adderar till ett konto. Förvirringen ligger i att en positiv/negativ summa betyder olika saker baserat på vilken kontotyp det rör sig om. Listan nedan beskriver betendet för de olika kontotyperna och vilka nummer de skall ha.

- **Tillgångar (balanskonton, 1000-1999):** skall alltid ha en positiv summa. Tillgångskonton motsvarar 'riktiga' pengar så som kassa och bank samt *fordringar*. En fordran är när någon har en skuld till kommittén. **När ett tillgångskonto krediteras betyder det att kommitténs tillgångar minskar.** Debet innebär att tillgångarna ökar. Tillgångskonton krediteras exempelvis när man betalar en faktura eller gör ett kortköp. Tillgångskonton debiteras exempelvis när man har en försäljning.
- **Eget kapital och skulder (balanskonton, 2000-2999):** skall alltid ha en negativ summa. Skuldkonton innefattar alla olika skulder och s.k. *eget kapital*. Eget kapital används väldigt sällan och kan vara lite svårt att greppa. Kort sagt kan man säga att det motsvarar ackumulerad vinst. Eget kapital skall endast användas när man bokför *Årets resultat* och när man betalar in kommitténs överskott till Ztyret. Årets resultat kommer att gås igen senare i det här dokumentet. **När man krediterar ett skuldkonto så ökar kommitténs skulder.** Debet gör att skulderna minskar.
- **Intäkter (resultatkonton, 3000-3999):** skall alltid ha en negativ summa. Intäktskonton motsvarar exempelvis försäljningar. I stort sett skall man bara kreditera intäktskonton. Intäktskonton används vanligtvis för att balansera en försäljning där man då **krediterar intäktskontot och debiterar ett tillgångskonto.**
- **Kostnader (resultatkonton, 4000-7999):** skall alltid ha en positiv summa. Kostnadskonton motsvarar varuinköp, lokalhyror, resekostnader, med mera. **Kostnadskonton skall i stort sett endast debiteras.** Vanligtvis så används kostnadskonton i kombination med tillgångskonton, där man då debiterar kostnadskontot och krediterar tillgångskontot (man blir av med pengar när man köper något).

Teknologsektionen för Automation och Mekatronik

Typ av Konto:	Kontonummer	Debet	Kredit	Debit Kredit
Tillgångskonto	1xxx	Ökar	Minskar	+ T -
Skuldkonto	2xxx	Minskar	Ökar	- S +
Intäktskonto	3xxx	Minskar	Ökar	- I +
Kostnadskonto	4-,5-,6-,7xxxx	Ökar	Minskar	+ K -

Figur 4.1: Sammanfattning på hur kontona beter sig i Debet respektive Kredit.

Värt att förtydliga är att resultatkontonas summor kommer att pendla mellan 0 och $+\infty$ (för kostnadskonto) och 0 och $-\infty$ (för intäktskonto). Balanskontona kommer att pendla mellan 0 och $+\infty$ (för tillgångskonton) och 0 och $-\infty$ (för skuldkonton).

Som nämndes tidigare så skall varje konto i ens bokföring ska ha ett eget kontonummer (vilka specificerades tidigare). Det är kontonumret som definierar vilken typ av konto det är och således hur kontot beter sig när det debiteras, respektive krediteras.

På Z använder vi en variant av BAS-kontoplanen. Denna kan ses i figure 4.2.

Teknologsektionen för Automation och Mekatronik

Tillgångar		Direkta kostnader	
1610 Medlemsfodringar	4000	-----	-----
1620 Fordringar DaltonZ		-----	-----
1630 Fordringar ZEXET		-----	-----
1640 Fordringar ZNollK		-----	-----
1650 Fordringar Argz		-----	-----
1660 Fordringar ZIK	4599	-----	-----
1670 Fordringar SNZ			4910 Utgifter Onsdagslunch
1680 Fordringar Ztyret			4920 Utgifter Azpning
1690 Fordringar Kåren			
1700 Fordringar Övrigt			
1910 Kassa	5000	-----	-----
1930 Bankkonto		-----	-----
		-----	-----
		-----	-----
		-----	-----
		-----	-----
	5999	-----	-----
			6010 Kostnader Internrepresentation
			6020 Kostnader Kommittéklädsel
			6030 Utbildningskostnader
			6110 Kontorsmaterial
			6570 Bankkostnader
Eget kapital och skulder		Övriga Externa Kostnader	
2010 Eget kapital		-----	-----
2410 Medlemsskulder	5999	-----	-----
2420 Skulder DaltonZ			
2430 Skulder ZEXET			
2440 Skulder ZNollK			
2450 Skulder Argz			
2460 Skulder ZIK			
2470 Skulder SNZ			
2480 Skulder Ztyret			
2490 Skulder Kåren			
2500 Skulder Övriga			
2910 Upplupna kostnader			
Rörelsens Intäkter			
3000	-----	-----	
	-----	-----	
	-----	-----	
	-----	-----	
	-----	-----	
3599	-----	-----	
3740 Öresutjämnning			
3900 Övriga intäkter			
3910 Intäkter Onsdagslunch			
3920 Intäkter Azpning			
3930 Åskning Programmet			
3940 Åskning Ztyret			

Figur 4.2: Generell kontoplan Z

Verifikat

Det som kopplar samman poster i olika konton är verifikatet. Verifikat skrivs för samtliga transaktioner och är själva motivationen till varför man har belastat sina tillgångar eller förklaringen till att ens tillgångar ökat. Verifikatet ska innehålla information om transaktionen, dvs. datum, belopp, vilka konton som används samt en beskrivning.

Verifikaten skrivs i ett bokföringsprogram, det vi använder på Z heter Visma, för att sedan skrivas ut och sättas i verifikatorordning i en pärm. Det är även tillåtet att skriva sina verifikat för hand istället för att skriva ut från en skrivare, men all information på det handskrivna verifikatet måste stämma överens med vad som står i bokföringsprogramet. Observera att man bokför i verifikatorordning och inte datumordning, alltså ska det första verifikatet sitta längst fram i pärmen och det sista verifikatet längst bak i pärmen. För att enklare kunna följa bokföringen är det fördelaktigt att försöka bokföra i kronologisk ordning så att verifikatorordningen är ungefär densamma som datumordningen.

Till varje verifikat skall det finnas underlag i form av kvitto eller faktura och eventuell transaktionsrapport från banken. Det kan också förekomma andra underlag såsom kvittoredovisning vid medlemsskuld samt dokumentation angående äskning eller lån från Ztyret.

5.1 Exempel

En person köper något med privata pengar i kommitténs namn och sätter kvittot på en kvittoredovisningslapp (finns tillgänglig på ztek.se) och fyller i:

- Namn
- Bank
- Clearing nr
- Konto nr
- Eventuell deltagarlista
- Förklarande text
- Attest (intyg att uppgifterna stämmer i form av en signatur)

Den som gjort köpet lämnar sedan den ifyllda kvittoredovisningslappen till kassören som i sin tur gör ett verifikat i Visma där kvittoredovisningen är underlaget. Verifikatet ska avse utbetalningen till medlemmen och därmed blir datumet på

verifikatet det datum då överföringen sker från kommitén till medlemmen. Verifikatet kan t.ex se ut som i tabell 5.1. Kvittoredovisnings lappen sätts in i pärmen och i högra hörnet skrivs verifikatnummret.

Kontonr	Kontonamn	Debet	Kredit
1930	Bankkonto	-	100
5060	Städning och renhållning	100	-

Tabell 5.1: Verifikat för redovisning av kvitto

5.2 Kvitto

Vid samtliga transaktioner ska kunden erbjudas kvitto, även om det kanske inte alltid efterföljs i praktiken. Kvittot ska inkluderas som underlag för transaktionen i bokföringen. Om man t.ex säljer biljetter för en sittning behöver man inte för bokföringens skull ha ett kvitto för varje biljett såld, utan man kan ha ett kvitto för samtliga sålda biljetter. Det kan även uppstå situationer då ni som kassörer behöver skriva egna kvitton.

Kvittot kan se ut på lite olika sätt, men generellt skall följande information finnas på kvittot:

- Säljare
- (Köpare)
- Datum
- Vara, antal och styckpris
- Summa

Visma

6.1 Introduktion

Visma är det bokföringsprogram som sektionens organ använder för att sköta sin bokföring. Programmet administreras idag annorlunda än hur det gjorde förut. Nu existerar endast ett program på kårens servrar, och kassörerna på Z-teknologsektionen har licenser som de använder sig av för att kunna bokföra.

För att få access till kårens servrar behöver man gå via G.U.D., som är kårens IT-organisation, samt Vice Ordförande på kåren. Denna kontakt sker via sektionsordförande som samlar in uppgifter utav kassörerna och distribuerar sedan vidare till de högre instanserna. För att få sin licens behöver man skriva under ett kontrakt hos G.U.D. (dom sitter på andra våningen i kårhuset) där man lovar att man följer deras regler för serveranvändandet.

Anslutningen till servern går till på följande sätt:

- Anslut till kårens nätverk, vpn.chs.chalmers.se, via VPN.
- Kör ”Anslut till fjärrskrivbord” på datorn.
- Anslut till dator: sektioner.chs.chalmers.se
- Logga in med de uppgifter som G.U.D. givit respektive kassör.
- Starta Visma Förening.
- Välj din förening.
- Börja bokför!

Detta tillvägagångssätt är smidigt ur ett flertal perspektiv, bland annat ekonomisk, översynsmässig och tillgänglighetsmässig. Revisorerna får det väldigt mycket enklare vid revision då de har all information från alla organ samlade på en plats. Kassörerna själva kan sitta vart som helst där de har internet och bokföra, hemma som i skolan, denna lösningen erbjuder alltså en hög grad av tillgänglighet.

6.2 Starta förening

Första gången man ska bokföra måste ett företag skapas, för oss benämnt förening i Visma. För att skapa en ny förening startar man Visma och klickar på ”Ny förening” längst nere i vänstra hörnet i pop-up-rutan. Spara föreningen i standard sökvägen och ange namn på kommittén.

Från och med 2017 bokförs kommittéer i ett företag per kommitté. Vid årets början skapar man ett nytt verksamhetsår för sin kommitté och för den aktuella perioden. Det är dock inte tillåtet att ändra tidigare verksamhetsår då detta påverkar alla efterföljande.

I nästa fönster väljer man namn, postadress, postnummer, ort och säte. De andra fälten kan lämnas blanka.

6.3 Gränssnittet

Visma Förening innehåller en mängd med funktioner, många är väldigt användbara men en del används inte alls utav oss. I översta fältet finns en del viktiga kategorier. Under "Bokföring" hittar man exempelvis verifikat, kontoplan och ingående balans. Verifikaten är en lista med alla verifikat som är skrivna, kontoplanen innehåller alla konton som föreningen har, ingående balans är det värde ett konto har i början av verksamhetsåret. Ingående balansen skall ALLTID vara samma som utgående balans för föregående verksamhetsår. Projekt innehåller, föga förvånande, de projekt som skapats.

6.4 Verifikat

Under fliken verifikat finns de verifikat som redan är gjorda, samt möjligheten att skapa nya. När man skapar ett nytt verifikat i Visma klickar man på "Ny" och får upp ett blankt dokument. Först fyller man i rätt datum och ger verifikatet ett beskrivande namn. Sedan fyller man i vilket kontonummer som skall användas, då kommer namnet på kontot även upp i verifikatet när man trycker på enter. Sedan ska konton antingen debiteras eller krediterats. Summan skrivs in under rätt kategori, sedan trycker man på enter och man kommer ner på nästa rad. Nu väljs nästa kontonummer och samma procedur kan göras. Alternativt; om man är på sista raden kan man bara trycka på enter några gånger till man kommer till "Registrera" längst ner. Visma förstår själv vad som ska fyllas i och kompletterar verifikatet!

Exempel:

"Ny", 2018-01-17, Onsdagslunch Ztyret LP 3, 1930 (Bankkonto), krediteras 1234 kr, 4530 (Onsdagslunchutgifter), debiteras 1234 kr. Avsluta med "Registrera"!

6.5 Fakturor

En betald faktura redovisas endast med ett verifikat (precis som ett vanligt kvitto), där datumet på verifikatet då ska motsvara transaktionsdatumet för betalningen; inte förfallodatum på fakturan eller fakturadatum. Med verifikatet skall även en utskrift från banken på transaktionen bifogas. Verktuget fakturajournal som finns färdigt i Visma skall alltså inte användas.

När ni fakturerar gäller följande adress:

Chalmers Studentkår
Föreningsnamn Z-teknologsektionen
Teknologgården 2
412 58 Göteborg

Felhantering

Om det upptäcks att något inte är rätt i bokföringen går det alltid att rätta till, även om det inte är så lätt alla gånger. Några vanliga typer av misstag nämns nedan och hur man gör för att rätta till dem.

7.1 Borttappat kvitto

Skriv ett intyg som både kassören och ordförande signerar. Kom ihåg att vid kortbetalning måste transaktionsunderlag finnas med. Man kan eventuellt ringa till företaget då kvitton brukar kunna skrivas ut igen inom 30 dagar.

7.2 Saknar underlag

Om det inte finns något underlag, kvitto eller liknande för en transaktion skall du skapa ett underlag som förklarar syftet med transaktionen, detta kan t.ex vara ett handskrivet kvitto. Intyget skall skrivas under av kassör och ordförande samt (om det är möjligt) av personen som står för försäljningen. Ett annat alternativ är att för hand skriva betalningsinstruktioner på verifikatet, till exempel bakgiro anges på hemsidan, t.ex när man söker serveringstillstånd)

7.3 Fel datum på verifikat

Stryk alla rader, signera dem med dina initialer och skriv om beskrivningen till *tomt verifikat* och en kort motivering till varför verifikatet är tomt, exempelvis *Fel datum*. Sen görs ett nytt verifikat med korrekt datum.

7.4 Fel text på verifikat

Vill man ändra sin verifikatsbeskrivning så går det att göra.

7.5 Fel konto eller summa på verifikat

Har fel konto eller summa sparats så kan felaktiga rader strykas. Man undertecknar med namn och Visma noterar vilket datum ändringen skett. Efter det kan man lägga till nya rader på verifikatet.

Bokslut

Bokföringen skall från och med 2016 granskas tre eller fyra gånger under verksamhetsåret (innan dess var det två gånger). Inför dessa granskningar skall ett kvartal-, halv-, (eventuellt ett tredje kvartal-) respektive helårsbokslut sammanställas. Deadline för när boksluten skall lämnas in kommer revisorerna på sektionen att maila ut i lagom tid innan.

- **Kvartalårsbokslut.** Vid inlämning av kvartalsårsbokslutet kommer revisorerna lämna kommentarer och begära omrättning för att ni ska åtgärda eventuella fel. Detta för att man ska lära sig att bokföra så korrekt som möjligt från början vilket gör att både ni och vi kommer behöva lägga mindre tid på att rätta fel.
- **Halvårsbokslut.** Vid halvårsbokslut kommer omrättning erbjudas, men inte begäras.
- **Tredje kvartalårsbokslut.** Om revisorerna anser att en kassörs bokslut fortfarande innehåller mycket fel efter ett halvår kommer revisorerna även begära in ett tredje kvartalårsbokslut för rättning. Innehåller däremot ett halvårsbokslut få eller enkla fel kommer detta inte begäras in.
- **Helårsbokslut.** Slutligen begärs helårsbokslutet in, vilket i princip avgör om kassör och ordförande kommer rekommenderas ansvarsfrihet av revisorerna. Detta bokslut rättas av denna anledning till det anses färdigt av revisorerna.

8.1 Tänk på

- Mallen för bokslut som finns uppladdad på sektionens hemsida, ztek.se, ska användas. Om mallen inte passar/något behövs kompletteras kan ni kontakta revisorerna och göra ändringarna.
- Alla dokument och papper ska vara enkelsidiga
- Boksluten skall vara på minst den avsedda tiden (3, 6 eller 9 månader) eller på exakt den avsedda tiden (12 månader).
- Ordningen på dokumenten i bokföringspärlen ska stämma överens med listan nedan. Listan skall även stämma överens med registret i pärlen.

8.2 Vad som ska finnas i bokförningspärmen vid bokslut

1. Ekonomisk rapport & budget
2. Verksamhetsberättelse & verksamhetsplan
3. Medlemsförteckning
4. Balansrapport
5. Skuld- och fordringslista
6. Resultatrapport
7. Kontoplan
8. Huvudbok
9. Bankkonto
10. Kassaavstämning
11. Lager
12. Inventarier
13. Verifikatlista
14. Verifikat

8.3 Förklaring

1. Ekonomisk rapport & budget

I den ekonomiska rapporten berättar man hur bokslutet har gått ekonomiskt. Man blickar tillbaka på resultaten och ser om intäkter och utgifter blivit som man förväntat och varför och så vidare. Er budget är en bra utgångspunkt för rapporten. Har det hänt något som haft en ekonomisk påverkan under året som inte rättvist representeras av siffrorna i bokföringen går man igenom det här. Man ska även kommentera stora summor som uppstått i bokföringen. Den ekonomiska rapporten ska skrivas under av både kassör och ordförande. Mall för den ekonomiska rapporten finns på ztek.se → Dokument → Mallar → Bokslutsmall.

2. Verksamhetsberättelse & verksamhetsplan

Verksamhetsplanen är en skriftlig beskrivning av vilka arrangemang kommittén planerar att genomföra under året.

En verksamhetsberättelse är en skriftlig beskrivning av kommitténs faktiska

verksamhet under verksamhetsåret. Den bör innehålla alla årets extraordinära händelser. Verksamhetsberättelsen skall endast vara med i helårsbokslutet och berättar överlag hur verksamheten har gått. Verksamhetsberättelsen ska skrivas under av både kassör och ordförande.

Mall för verksamhetsberättelsen och verksamhetsplanen finns att finna på ztek.se → Dokument → Mallar → Verksamhetsberättelse/Verksamhetsplan

3. Medlemsförteckning

En lista på samtliga kommittémedlemmar med namn och post. Listan ska dessutom innehålla personnummer, telefonnummer och mail-adress till de som innehar ansvarspost. För er egen skull är det inte dumt att även ha med telefonnummer och mailadresser för samtliga medlemmar.

En mall för medlemsförteckning finns på ztek.se → Dokument → Mallar → Bokslutsmall.

4. Balansrapport

Balansrapporten säger vilka tillgångar och vilka skulder man har vid ett visst tillfälle. Den beskriver även vart skulderna ska och vilka konton som tillgångarna ligger i. Kort sagt är det en sammanställning av kommitténs balanskonton.

För att skriva ut en Balansrapport i Visma går man in på Utskrifter → Bokföring → Balansrapport... varpå man presenteras med en dialogruta. Här väljer man Intern rapport, datum beroende på verksamhetsår och beroende om det är hel- eller halvårsbokslut. Tänk på att det ska vara hela verksamhetsåret vid helårsbokslut (exempelvis 2017-01-01 till 2017-12-31) oavsett datum på första/sista verifikat, vid övriga bokslut kan man skriva ut så långt man bokfört men minst den aktuella perioden. Talenhet ska vara Ören, Kontospecifikation ska vara vald och utskriften ska vara stående. Därefter är det bara till att skriva ut på valfritt sätt.

5. Skuld- och fordringslista

Skulder och fordringar skrivs manuellt ihop till en lista. Observera att endast olösta skulder och fordringar är aktuella här, de som lösts under året behöver inte redovisas här. Om inga skulder eller fordringar existerar skall det ändå finnas underlag som styrker detta.

En mall för skulder och fordringar finns på ztek.se → Dokument → Mallar → Bokslutsmall.

6. Resultatrapport

Resultatrapporten är en sammanställning av kommitténs resultatkonton. Detta visar verksamhetens intäkter och kostnader som i slutändan visar periodens resultat.

För att skriva ut en resultatrapport i Visma går man in Utskrifter → Bok-

föring → Resultatrapport... och gör på precis samma sätt som i balansrapporten. Utöver de alternativ som finns att välja där får man ytterligare några alternativ för resultatrapporten. Har man gjort en budget i Visma kan man inkludera den, tillsammans med avvikelserna, men om man inte har gjort det så räcker det med att ha med Period.

7. Kontoplan

En sammanställning av samtliga konton.

För att skriva ut en Kontoplan i Visma går man in på Utskrifter → Bokföring → Kontoplan... varpå man presenteras med en dialogruta. Här väljer man samtliga konton som ingår i kontoplanen, vilket ofta redan är inställt, och därefter väljer man stående utskrift och skriver ut på valfritt sätt.

8. Huvudbok

Huvudboken är en sammanställning av samtliga konton och alla händelser kopplade till kontona.

För att skriva ut en Huvudbok i Visma går man in på Utskrifter → Bokföring → Huvudbok... varpå man presenteras med en dialogruta. Här väljer man alla sina konton och datum som tidigare. Om du har viktig information i transaktionsinfo och kontoanteckningar så kan det behövas tas men annars ska det inte behövas. Välj att sortera verifikationer efter datum och se till att som alltid utskriften är stående och skriv slutligen ut på det sätt du föredrar.

9. Bankkonto

En utskrift från banken med alla banktransaktioner som gjorts under perioden.

För att skriva ut transaktionslistan måste man logga in på internetbanken med dosa. När du har loggat in går du in på kommitténs kontohistorik och i menyn väljer du "Beställa Rapporter". Därefter väljer du kommitténs konto, markerar transaktionsrapport och fyller i datum som vanligt. Välj beställ och då skickas du tillbaka till samma sida som tidigare. Klicka in på länken "Ekonomisk översikt/Beställda rapporter" och där kan du slutligen ladda hem rapporten och skriva ut. Notera att man bara kan få tag i transaktionsrapporter som ligger 13 månader bak i tiden vilket innebär att ni MÅSTE skriva ut denna direkt efter ert år är slut.

10. Kassaavstämning

Ett dokument på hur mycket kontanter det finns i kassan. Vid helårsbokslutet görs avstämningen av sittande och påstigande kassör samt sittande och påstigande ordförande. Alla fyra signerar på kassaavstämning mallen att det angivna beloppet stämmer med kassan. Observera att denna mallen skall

finnas i både i bokföringen för den som går av och i bokföringen för den som går på, därför behövs två mallar. Vid kvartals- och halvårsbokslutet görs avräkningen av kassör och ordförande. Man kommer alltså alltid ha två kassaavstämnings mallar i sin bokföring, den man signerade med sina företrädare när man gick på och en som byts ut vid kvartal, halvår, tredje kvartal och sen slutligen helårsbokslutet. Om kassan är noll och man inte har hanterat kontanter under sitt verksamhetsåret skall ändå en kassaavstämning skrivas ut.

En mall för kassaavstämning finns på ztek.se → Dokument → Mallar → Bokslutsmall.

11. Lager

En lista på kommitténs lager och vad de är värda. Det som ska finnas i lagret är de artiklar som är klara att säljas, exempelvis öl, pins och märken. Skrivs ut från VISMA under fliken Utskrifter → Lager → Lagervärdeslista. Om organet inte har ett lager vid den tidpunkten bokslutet görs skall en tom lagerlista skrivas ut.

12. Inventarier

En lista på kommitténs inventarier. Detta är saker som kommittén använder själva. Exempelvis en kamera, en server, fem bandyklubbor, två grillar etc. Information som ska finnas är beskrivning, antal, inköpsdatum, verifikationsnummer, inköpspris och värde som ska vara noll. Om organet inte har inventarier vid den tidpunkten bokslutet görs skall en tom inventarielista skrivas ut.

En mall för inventariet finns på ztek.se → Dokument → Mallar → Bokslutsmall.

13. Verifikatlista

En verifikatlista skrivs ut från Visma genom att gå in på Utskrifter → Bokföring → Verifikationslista. . . varpå en dialogruta presenteras. I "Urval" väljs Ver datum och perioden ställs in som vanligt. Undvik att skriva ut transaktionsinfo. Verifiera anteckningar och regigstrera datum om det inte är nödvändigt. I "kolumner" väljes kostnadsställe och utskriften ska som alltid vara stående. Efter det skrivs listan ut som vanligt.

14. Verifikat

I pärmen skall under denna flik allt underlaget för verifikaten finnas i verifikatordning. Ett kvitto fästes på ett tomt A4 och det övre högra hörnet skrivs verifikatnummret. Både kassör och ordförande skall signera underlaget på ett tydligt ställe. Är underlaget en faktura skall verifikat numret skrivas i övre högra hörnet och signeras av kassör och ordförande på valfritt tydligt ställe. På liknande sätt gör man med kvittoredovisningslapp.

Teknologsektionen för Automation och Mekatronik

I slutet av året skall man skriva ett 'Årets resultat'-verifikat. Verifikatet görs genom att man krediterar **Eget Kapital** om man gått med vinst alternativt debiterar **Eget Kapital** om man gått med förlust. Man balanserar sedan verifikatet med hjälp utav **Årets Resultat**. Om man gör detta rätt så skall det beräknade resultatet i balansrapporten bli 0. Genom att göra detta så skapar man en skuld (om man gått med vinst) till företagens ägare. För alla kommittéer på Z förutom Ztyret är denna ägare just Ztyret. När överskottet sedan betalas in minskar skulden till Ztyret. Årets resultat skall endast bokföras vid helårsbokslutet. Det kan vara en god idé att låta bli att bokföra årets resultat när man lämnar in sitt helårsbokslut för revidering första vändan, eftersom man ofta gjort fel någonstans och därför blir tvungen att ändra verifikatet.

För hur övriga verifikat skall hanteras, se respektive kapitel.

Överlämning

När du är ny som kassör är det viktigt att du får information om hur du ska göra ditt arbete. Denna information ska huvudsakligen komma från två källor: överlämning och utbildningen du läser just nu.

Utbildningen bör ses som ett komplement till den överlämning du får av din företrädare. Det här kapitlet fyller därför två funktioner: du som ny kassör vet vad du ska be din företrädare om, samt att du vet vad som förväntas av dig när du går av. Härefter skrivs kapitlet som att du går av och ska skriva en överlämning.

9.1 Skriftlig överlämning

Exakt vad som ska stå i en överlämning tas inte upp här, det skiljer sig dessutom från kommitté till kommitté. Ztyret har mallar för överlämning (kontinuitet) som du kan be att få om du är osäker på vad du bör ta upp. Annars kan du utgå från den du (förhoppningsvis) fick förra året.

9.2 Muntlig överlämning

Hur du sköter din överlämning är upp till dig, men rekommenderat är att ha (åtminstone) en muntlig överlämning. Bokföring är klurigt, det är skönt att få saker förklarade och få tillfälle att ställa följdfrågor.

9.2.1 Budget

I början av sitt verksamhets år skall man göra en budget. Det är lämpligt om du som avgående kassör tillhandahåller hjälp med detta då du sitter på mycket kunskap efter ett år med bokföring i din kommitté. Tag gärna med din ordförande på just denna delen i överlämningen.

9.2.2 Övrigt

Under 2015 tog revisorerna ett beslut om att medlemsskulder inte längre ska redovisas dubbelt, alltså skapas bara ett verifikat när kommittén köper något av en medlem, när denne lagt ut pengar för sin kommitté. Därför behövs inte längre kontot för medlemsskulder och du behöver inte skapa det till din efterträdare. Under

Teknologsektionen för Automation och Mekanik

2018 tog revisorerna ett beslut om att man inte längre skall skriva ut verifikaten och sätta tillsammans med underlaget. Detta görs för att minska arbetsbördan för kassörena.

Kontakt

Har du frågor eller funderingar angående ekonomin eller om du behöver hjälp med bokföringen kan du kontakta sektionens revisorer, alternativt sektionens kassör.

Mailadress revisorer: revisorer@ztek.se

Mailadress sektionskassör: ekonomi@ztek.se

Telefonnummer till ekonomiskt ansvarig kan hittas på sektionens hemsida. Denne kan även hänvisa vidare till revisorer vid behov.

LYCKA TILL!